

Veteranen voelen zich machteloos op missie

Geplaatst: 08 december 2009 13:20, laatste wijziging: 08 december 2009 13:38

ANP

Brigadegeneraal Tom Middendorp (L), die in het afgelopen jaar zes maanden lang het bevel voerde over de troepen in Uruzgan, reikt vrijdag in veteranencentrum Bronbeek in Arnhem medailles uit aan militairen die recent uit Uruzgan terug zijn gekomen. Het gaat om Herinneringsmedailles voor Vredesoperaties.
| foto ANP/Erik van 't Hullenaar

DOORN - Bijna een kwart van de Nederlandse veteranen die op vredesmissie zijn gestuurd, heeft achteraf last van schuld- of schaamtegevoelens.

Zij vinden dat ze te weinig voor de lokale bevolking in het missiegebied konden doen en dat zij hen te weinig hebben beschermd. Zij voelden zich regelmatig machteloos.

Dat blijkt uit een onderzoek dat sociologe Natasja Rietveld van het Veteraneninstituut in Doorn heeft gedaan onder ruim elfhonderd veteranen van veertien verschillende vredesmissies. Enkele maanden geleden bleek uit een ander onderzoek van het instituut dat veruit de meeste veteranen positief terugkijken op hun uitzending en dat zij, in tegenstelling tot wat vaak wordt aangenomen, geen last hebben van een posttraumatische stress stoornis (ptss).

Ook Rietveld, die volgende week aan de Universiteit van Tilburg promoveert, stelt dat 95 procent van de veteranen geen ptss-klachten heeft. „Ze voelen zich goed, maar hebben wel normale emoties zoals schuldgevoel achteraf. Dat is heel menselijk. Maar daar is bijna geen aandacht voor bij hulpverleners. Die richten zich alleen op heel ernstige psychische klachten als ptss. Zorginstanties, de defensieopleidingen en de regering zouden meer aandacht moeten besteden aan het verwerken van morele dilemma's”, aldus Rietveld.

Verwerking vredesmissie

Rietveld deed als eerste onderzoek naar de 'normale' verwerking van de ervaringen op vredesmissie. Volgens haar dwingen de onpartijdige positie van een vredesmacht en de bijbehorende geweldsinstructie militairen regelmatig tot passiviteit. „Ze kunnen en mogen lang niet altijd ingrijpen om een einde te maken aan bijvoorbeeld schendingen van mensenrechten. Omdat het over het algemeen om verantwoordelijke mensen gaat met een sterk plichtsgevoel, veroorzaakt dat achteraf emoties. Daar is niks mis mee; dat hoort bij verwerking. De ex-militairen ervaren het zelf ook niet als zwaar psychisch lijden.”

Uit het andere onderzoek van Michaela Schok van de Universiteit Utrecht bleek dat bijna alle ex-militairen de missie als winst voor hun verdere leven en loopbaan beschouwen. Schok vindt dat het grote publiek meer gewezen moet worden op het goede werk dat een vredesmacht doet. Rietveld is het daarmee eens: „Vredeswerk is heel iets anders dan gevechtsacties. Dat zou breder bekend moeten zijn. Militairen moeten daar voor en tijdens hun missie ook meer over horen.”